

2019/2190(INI)

3.4.2020

JELENTÉSTERVEZET

a termékbiztonság kérdésének kezeléséről az egységes piacon
(2019/2190(INI))

Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság

Előadó: Marion Walsmann

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	10
ANNEX: LIST OF ENTITIES OR PERSONS FROM WHOM THE RAPPORTEUR HAS RECEIVED INPUT	13

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a termékbiztonság kérdésének kezeléséről az egységes piacon (2019/2190(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az általános termékbiztonságról szóló 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre,
- tekintettel a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. július 9-i 768/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra,
- tekintettel az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EK, a 94/25/EK, a 95/16/EK, a 97/23/EK, a 98/34/EK, a 2004/22/EK, a 2007/23/EK, a 2009/23/EK és a 2009/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
- tekintettel a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
- tekintettel a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről szóló, 2016. július 6-i (EU) 2016/1148 európai parlamenti és tanácsi irányelvre (kiberbiztonsági irányelv),
- tekintettel „Az automatizált döntéshozatali folyamatok: a fogyasztók védelmének és az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítása” című, 2020. február 12-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a mesterséges intelligenciára és a robotikára vonatkozó átfogó európai iparpolitikáról szóló, 2019. február 12-i állásfoglalására²,
- tekintettel a blokkláncról és az előretekinthető kereskedelempolitikáról szóló, 2018. december 13-i állásfoglalására³,
- tekintettel az egységes piacra vonatkozó csomagról szóló, 2018. december 12-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel „A megosztott könyvelési technológiákról és a blokkláncokról: bizalomépítés

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0032.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2019)0081.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0528.

⁴ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0511.

- a közvetítők kiiktatásával” című, 2018. október 3-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „A 21. század számára az európai szabványokról” című, 2017. július 4-i állásfoglalására⁶,
 - tekintettel a Bizottság „Ambiciózusabb Unió” című 2020. évi munkaprogramjára (COM(2020)0037),
 - tekintettel a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonsági és termékfelelősségi vonatkozásairól szóló, 2020 február 19-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0064),
 - tekintettel „A mesterséges intelligencia – a kiválóság és a bizalom európai megközelítése” című, 2020. február 19-i bizottsági fehér könyvre (COM(2020)0065),
 - tekintettel az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0067),
 - tekintettel az egységes piaci szabályok jobb végrehajtására és érvényesítésére irányuló hosszú távú cselekvési tervről szóló, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020)0094),
 - tekintettel a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának 2019. április 8-án közzétett, a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatásaira,
 - tekintettel az emberközpontú mesterséges intelligencia iránti bizalom kiépítéséről szóló, 2019. április 8-i bizottsági közleményre (COM(2013)0168),
 - tekintettel a Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoportjának „Politikai és beruházási ajánlások a megbízható mesterséges intelligenciáért” című, 2019. június 26-án közzétett jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (A9-0000/2020) jelentésére,
- A. mivel az egységes árupiac az EU egyik legfontosabb gazdasági sarokköve, és az árukereskedelem jelenleg az EU GDP-jének mintegy negyedét és az EU-n belüli kereskedelem háromnegyedét adja;
- B. mivel a kialakulóban lévő technológiák átalakítják a termékek jellemzőit, és ezért foglalkozni kell velük a fogyasztóvédelem és a jogbiztonság biztosítása érdekében; mivel a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonságáról és felelősségéről szóló bizottsági jelentés megnyitja az utat ennek megvalósítása előtt;
1. hangsúlyozza, hogy a COVID-19 válság miatt az uniós polgárok védelme szempontjából kiemelkedő fontosságú, hogy a vészhelyzet kezeléséhez szükséges

⁵ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0373.

⁶ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0278.

valamennyi termék biztonsága a legmagasabb legyen, különösen az orvosi és védőeszközök, köztük az EU-n kívülről származó termékek esetében; ezért felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a termékbiztonsági kereten belül erősítsék meg összehangolt fellépéseiket;

Termékbiztonság

2. üdvözli a piacfelügyeletről szóló (EU) 2019/1020 rendeletet, de kiemeli, hogy az a vámellenőrzések kivételével csak az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekre vonatkozik, míg az EU-ban forgalomban lévő összes termék mintegy egyharmada nem harmonizált termék; sürgeti a Bizottságot, hogy aktualizálja a piacfelügyeleti szabályokat, többek között a nem harmonizált termékekre vonatkozókat, és tegye azokat alkalmassá a digitális kor céljának megfelelővé;
3. rámutat, hogy a termékbiztonsági szabályokat hozzá kell igazítani a digitális világhoz; kéri a Bizottságot, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv (GPSD) felülvizsgálata során foglalkozzon a kialakulóban lévő technológiák, például a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika jelentette kihívásokkal, és azonosítsa és szüntesse meg a meglévő jogszabályok, például a gépekről szóló irányelv és a rádióberendezésekről szóló irányelv hiányosságait, elkerülve ugyanakkor a jogszabályok megkettőzését;
4. felhívja a Bizottságot, hogy az általános termékbiztonságról szóló irányelv felülvizsgálatának részeként határozza meg újra a „termék” fogalmát annak érdekében, hogy az tükrözze a kialakulóban lévő technológiák összetettségét, beleértve az önálló és egyéb szoftvereket, illetve az olyan frissítéseket, amelyek a termék lényeges módosítását vonják maguk után, *de facto* új terméket eredményezve;
5. meg van győződve arról, hogy a termékekbe ágyazott mesterséges intelligencia megváltoztathatja a termékek jellegét, és hatással lehet azok biztonságosságára a forgalomba hozatalt követően, különösen frissítések eredményeként vagy az öntanulási technológia esetében; sürgeti a Bizottságot, hogy fontolja meg, hogy a „forgalomba hozatal”, mint a gazdasági szereplő számára a termék biztonságának garantálására szolgáló döntő időpont még mindig a célnak megfelelő megközelítés-e;
6. egyetért azzal, hogy a mesterségesintelligencia-rendszereknek biztonságosnak kell lenniük ahhoz, hogy megbízhatóak legyenek, amint azt a magas szintű szakértői csoport a megbízható mesterséges intelligenciára vonatkozó etikai iránymutatásaiban felvázolta; meggyőződése, hogy a mesterséges intelligenciával kapcsolatban közös fogalom meghatározást is magában foglaló, uniós szintű megközelítésre van szükség a belső piac felaprózódásának elkerülése érdekében, amely aláásná a polgárok és a vállalkozások bizalmát, jogbizonytalanságot teremtene és gyengítené az EU gazdasági versenyképességét;

A termékbiztonsági szabályoknak való megfelelés

7. ösztönzi a Bizottságot, hogy dolgozzon ki intézkedéseket, például kockázatalapú értékelési rendszereket és megfelelőségértékelési mechanizmusokat, amennyiben ezek még nem léteznek, a beágyazott, kialakulóban lévő technológiákat alkalmazó termékek biztonságának és védelmének biztosítása érdekében, és nyújtson támogatást a kkv-k

számára az ilyen intézkedések által okozott terhek csökkentése érdekében;

8. sürgeti a Bizottságot, hogy a termékek előírt újraértékelése esetén mérlegelje, hogy az adminisztratív terhek csökkentése és a termékek felújításának megkönnyítése érdekében fontolóra lehetne-e venni nagyobb rugalmasságot az alacsony kockázatú termékek megfelelőségértékelésében;
9. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a mesterséges intelligencia autonóm önképzési magatartását a termék teljes élettartama során; felszólít a magas kockázatú mesterségesintelligencia-termékek humán felügyeletére és hatékony ellenőrzésére a termékbiztonság garantálása érdekében;
10. ösztönzi a gazdasági szereplőket, hogy integrálják a biztonsági mechanizmusokat a kialakulóban lévő technológiákba, beleértve az önjavító mechanizmusokat is, hogy megakadályozzák a nem biztonságos szoftverek feltöltését, felhívják a figyelmet termékeik biztonsági problémáira, és a termék egész életciklusa során garantálják a biztonságot;
11. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az összekapcsolt termékek biztonságának fokozása érdekében javítsák az összeköttetési infrastruktúrát, többek között az 5G-t;
12. meggyőződése, hogy az összekapcsolt eszközök kiberbiztonsági kitettsége veszélyeztetheti a termékbiztonságot, és hogy ezzel foglalkozni kell a vonatkozó szabályok felülvizsgálata során;
13. felhívja a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel a mesterséges intelligenciára, a dolgok internetére és a robotikára vonatkozó európai kiberbiztonsági tanúsítási rendszer kidolgozására irányuló erőfeszítéseit, és hozzon létre a fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező tanúsítási rendszereket, amelyek az innováció akadályozása nélkül gyorsan frissíthetők a mindenkori kockázatokhoz való alkalmazkodás érdekében;

Hatékony piacfelügyelet

14. ösztönzi a tagállamokat, hogy növeljék piacfelügyeleti hatóságaik erőforrásait és szakértelmét, fokozzák közöttük az együttműködést, többek között határokon átnyúló szinten is, javítsák az ellenőrzések hatékonyságát és eredményességét, valamint lássák el a vámhatóságokat megfelelő személyzettel annak érdekében, hogy azonosítani tudják a különösen a harmadik országokból származó, nem biztonságos termékeket, és meg tudják előzni azok forgalmát a belső piacon;
15. sürgeti a tagállamokat, hogy határozzanak meg minimális mintavételi arányokat; kéri a piacfelügyeleti hatóságokat, hogy rendszeresen, legalább évente egyszer végezzenek ágazatspecifikus próbavásárlást, különösen a biztonsági kapun (Rapex) keresztül legtöbbször bejelentett termékkategóriák esetében;
16. felhívja a Bizottságot, hogy a 2019/1020/EK rendelettel és különösen annak 25. cikkével összhangban mielőbb fogadjon el végrehajtási jogi aktusokat, amelyek referenciaértékeket és technikákat határoznak meg a harmonizált és nem harmonizált termékek ellenőrzésére vonatkozóan, és az uniós jog következetes, hatékony és egységes végrehajtásának biztosítása érdekében foglaljanak bele

minimumkövetelményeket az uniós piacra belépő termékek ellenőrzésére vonatkozóan;

17. hangsúlyozza, hogy a fogyasztók által közvetlenül nem uniós gazdasági szereplőktől vásárolt termékeket hatékony ellenőrzésnek kell alávetni; felhívja a piacfelügyeleti hatóságokat, hogy végezzék el e termékek megfelelő ellenőrzését;
18. kéri a Bizottságot, hogy működjön együtt a harmadik országok szabályozó hatóságaival, cserélje ki velük a veszélyes termékekre vonatkozó, piacfelügyelettel kapcsolatos információkat, és valamennyi kétoldalú kereskedelmi megállapodásba foglalja bele a piacfelügyeletet;
19. sürgeti a Bizottságot, hogy európai és nemzetközi szinten egyaránt javítsa a fogyasztóvédelmi, piacfelügyeleti és vámhatóságok közötti együttműködést a nem biztonságos termékekre vonatkozó információk gyors átadásának lehetővé tétele érdekében;
20. elvárja a Bizottságtól, hogy vámügyi cselekvési tervében részesítse előnyben a termékbiztonságot;

Biztonságos termékek az online piactereken

21. üdvözli az online piacterekre vonatkozó termékbiztonsági vállalást⁷, de kiemeli annak önkéntes jellegét; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje, hogy a piacterek milyen szerepet játszhatnak a nem biztonságos termékek felderítésének javításában, és a digitális szolgáltatásokról szóló törvény, az általános termékbiztonságról szóló irányelv és bármely más vonatkozó jogszabály részeként tegyen javaslatot a felelősségükre vonatkozó kötelező szabályokra, figyelembe véve a kkv-k különleges szerepét;
22. ösztönzi az online piactereket, hogy a lehető leggyorsabban reagáljanak a Rapex-től érkező értesítésekre, és hatékonyan működjenek együtt a tagállamok illetékes hatóságaival azáltal, hogy azonnal visszavonják a nem biztonságos termékeket, és intézkedéseket hoznak azok újbóli forgalomba hozatalának elkerülésére; kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat az online piacterek számára arra vonatkozóan, hogy hogyan reagáljanak hatékonyan a nem biztonságos termékekre;
23. kéri az online piactereket, hogy fokozzák együttműködésüket, konzultáljanak a Rapex-szel a termékek weboldalaikon való feltüntetése előtt, cseréljenek információt a szabályokat megszegő eladókról, hozzanak hatékony intézkedéseket velük és ellátási láncukkal szemben, valamint dolgozzanak ki könnyen hozzáférhető eszközt a fogyasztók számára a nem biztonságos termékek bejelentésére;
24. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kötelezzék az online piactereket arra, hogy hozzák létre a Rapex-szel való interfészt annak biztosítása érdekében, hogy az eladásra kínált termékek biztonságosak legyenek, és honlapjukon vezessenek be a Rapex-re mutató linket, hogy felhívják a figyelmet erre a platformra;

⁷ A termékbiztonsági kötelezettségvállalás az online piacterek önkéntes kötelezettségvállalása a harmadik fél eladók által 2018 júniusától az interneten értékesített nem élelmiszer jellegű fogyasztási cikkek biztonsága tekintetében.

25. kéri a Bizottságot, hogy értékelje annak szükségességét, hogy előírják az online platformok számára, hogy hatékony és megfelelő biztosítékokat vezessenek be a nem biztonságos termékekre vonatkozó hirdetések megjelenésének kezelésére;
26. felhívja a Bizottságot, hogy folytasson tárgyalásokat egy ambiciózus WTO e-kereskedelmi megállapodásról az online termékbiztonsági szabályok európai és nemzetközi szintű tiszteletben tartásának javítása érdekében;

A Bizottság 2020. évi szabványprogramja és a visszakövethetőség

27. üdvözli, hogy a 2020. évi európai szabványosítási program foglalkozik a digitális egységes piacon felmerülő kihívásokkal, például a mesterséges intelligenciával, a dolgok internetével, az adatok – többek között az egészségügyi adatok – védelmével, a kiberbiztonsággal és az automatizált mobilitással; kéri a Bizottságot, hogy határozzon meg olyan szabványokat, amelyek lehetővé teszik az interoperábilis technológiák alkalmazását az egész EU-ra kiterjedő biztonságos, kialakulóban lévő technológiák biztosítása érdekében;
28. hangsúlyozza, hogy az ellátási láncon belüli visszakövethetőség kulcsfontosságú a termékek biztonságának javításához, mivel a termékekre vonatkozó egyértelmű és megbízható információk lehetővé teszik a fogyasztók, köztük a fogyatékossgal élő személyek számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, és lehetővé teszik a piacfelügyeleti hatóságok számára feladatuk ellátását; kéri a Bizottságot, hogy ennek megfelelően frissítse a nem harmonizált termékek visszakövethetőségi követelményeire vonatkozó szabályokat;
29. kéri a Bizottságot annak értékelésére, hogy a megosztott főkönyvi technológia és a blokklánc hogyan javíthatná a termékek biztonságát azáltal, hogy javítja a termékek visszakövethetőségét az ellátási lánc egészében, többek között szabványosításuk révén;

Visszahívások

30. megjegyzi, hogy a fogyasztók rosszul reagálnak a visszahívásokra, és hogy a nem biztonságos termékeket továbbra is használják, még ha vissza is hívták őket; kéri a Bizottságot, hogy tegyen közzé iránymutatásokat a visszahívási eljárásokról, beleértve egy konkrét követelményeket tartalmazó ellenőrző listát az elért fogyasztók számának növelése érdekében, figyelembe véve ugyanakkor, hogy a visszahívások jelentős kihívásokat jelenthetnek a kkv-k számára;
31. kéri a kiskereskedőket, az online piactereket és a fogyasztói szervezeteket, hogy játsszanak nagyobb szerepet az online vagy offline vásárolt nem biztonságos termékek visszahívásában azáltal, hogy megfelelő tájékoztatást biztosítanak a fogyasztók számára;
32. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a visszahívásokkal kapcsolatos bevált gyakorlatok határokon átnyúló cseréjét, növeljék a termékregisztrációs arányokat annak érdekében, hogy az érintett fogyasztók könnyebben azonosíthatók legyenek, még a határokon átnyúló vásárlások esetében is, valamint tegyék lehetővé a gazdasági szereplők számára, hogy adatokat – például hűségrendszeri adatokat – használjanak fel annak érdekében, hogy a fogyasztókat az általános adatvédelmi rendelet szabályainak

megsértése nélkül tájékoztassák;

33. felhívja a tagállamokat, hogy a visszahívás hatékonyságának értékelése érdekében írjanak elő a piacfelügyeleti hatóságok számára egy olyan, adminisztratív szempontból nem megterhelő követelményt, hogy a gazdasági szereplők visszahívásairól jelentést kell benyújtaniuk;

◦

◦ ◦

34. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Az egységes piac több millió termék kereskedelmét teszi lehetővé az Európai Unión belül. Gondoskodnunk kell arról, hogy ezek a termékek biztonságosak legyenek, és ily módon védjük a fogyasztók egészségét. Az előadó meg van győződve arról, hogy nagyobb erőfeszítésekre van szükség a termékek biztonságának javítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében. A meglévő termékbiztonsági szabályokat a digitális átalakulás figyelembevételével kell értékelni és kiigazítani. Ez egyaránt vonatkozik az ágazatspecifikus jogszabályokra, például a gépekről szóló irányelvre⁸, a rádióberendezésekről szóló irányelvre⁹, a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelvre¹⁰ és a játékokról szóló irányelvre¹¹, valamint az általános termékbiztonságról szóló irányelvre¹². E szabályok most szükségessé váló felülvizsgálatának biztosítania kell, hogy a fogyasztók minden termék esetében magas szintű biztonságra számíthassanak, és hogy ezt a biztonságot hatékonyan nyomon kövessék.

Termékbiztonság

2021-ben hatályba lép a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről szóló rendelet ((EU) 2019/1020 rendelet). Ez jelentős javulást fog eredményezni a piacfelügyeletben, például szorosabb határokon átnyúló együttműködést fog eredményezni a piacfelügyeleti hatóságok között. Ezek a szabályok azonban csak az uniós harmonizációs jogszabályok hatálya alá tartozó termékekre fognak vonatkozni. Az úgynevezett nem harmonizált termékekre – az ellenőrzésre vonatkozó egyes rendelkezések kivételével – a szabályok nem fognak vonatkozni. Ez ahhoz az elfogadhatatlan helyzethez fog vezetni, hogy például a játékokra vonatkozó harmonizált szabályok hatálya alá tartozó babaágyra szigorúbb rendelkezések vonatkoznak majd, mint a gyermekágyra, amely bütorként az úgynevezett nem harmonizált termékek közé tartozik. Az előadó ezért azt javasolja, hogy a meglévő szabályokat igazítsák ki annak érdekében, hogy a nem harmonizált termékek is magas szintű védelmet élvezzenek.

Kiigazításokra van szükség továbbá annak érdekében is, hogy a meglévő biztonsági szabályokat kiterjesszék az olyan új technológiákat alkalmazó termékekre, mint a mesterséges intelligencia (AI), a dolgok internete (IoT) és a robotika. Ennek következtében tisztázni kell a meglévő szabályokat, és pótolni kell a szabályozási hiányosságokat, így például felül kell vizsgálni a meglévő termékmeghatározásokat. Tisztázni kell azt a kérdést, hogy a szoftver vagy a frissítések önmagukban is terméknek tekinthetők-e, ha biztonsági szempontból relevánsak, csakúgy, mint azt a kérdést, hogy a termék biztonságosságának értékelése

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. május 17-i 2006/42/EK irányelve a gépekről és a 95/16/EK irányelv módosításáról (átdolgozás), HL L 157., 2006.6.9., 24. o.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 16-i 2014/53/EU irányelve a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról és az 1999/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 153., 2014.5.22., 62. o.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i 2014/35/EU irányelve a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett elektromos berendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról, HL L 96., 2014.3.29., 357. o.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. június 18-i 2009/48/EK irányelve a játékok biztonságáról, HL L 170., 2009.6.30., 1. o.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról (HL L 11., 2002.1.15., 4. o.).

szempontjából döntő pillanat valóban a forgalomba hozatal pillanata-e. Ez különösen fontos, mivel például a termék azon képessége, hogy tulajdonságai tekintetében továbbfejlődjön, idővel megváltoztathatja funkcióit.

A termékbiztonsági szabályoknak való megfelelés

Az előadó úgy véli, hogy a termékeknek egész életciklusuk alatt biztonságosnak kell lenniük. Az új technológiákra vonatkozó termékbiztonsági szabályoknak figyelembe kell venniük a technológiák sajátosságait. Létre kell hozni a mesterséges intelligenciára vonatkozó egységes, uniós szintű jogi keretet, amely a kockázatalapú megközelítéssel összhangban különbséget tesz az alacsony és a magas kockázatú mesterséges intelligencia között az átfogó biztonsági szint elérése, és a belső piac szétaprózódásának megelőzése érdekében. Az előadó azt javasolja, hogy vizsgálják meg a meglévő megfelelőségértékelési kritériumokat, és hozzanak megfelelő intézkedéseket a hiányosságok megszüntetésére. Úgy véli, hogy a mesterséges intelligenciát, a dolgok internetét vagy a robotikát használó termékek esetében elegendő lenne az egyszerűsített megfelelőségértékelés. Fontos továbbá, hogy a javasolt intézkedések ne terheljék szükségtelenül a vállalkozásokat és különösen a kkv-kat, amelyek az európai egységes piac gerincét képezik.

Hatékony piacfelügyelet

A legjobb termékbiztonsági szabályok sem szolgálják megfelelően céljukat, ha a megfelelést nem ellenőrzik hatékonyan. A termékbiztonsági és piacfelügyeleti szabályok érvényesítése a tagállamok hatáskörébe tartozik. Az (EU) 1020/2019 rendelet értelmében megerősített szerepet betöltő nemzeti piacfelügyeleti hatóságok kulcsszerepet játszanak e tekintetben. Jó munkát végeznek, de hatékonyságuk még javítható; ezért az előadó úgy véli, hogy elegendő erőforrást és személyzetet kell a piacfelügyeleti hatóságok rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy hatékonyan el tudják látni fontos feladataikat. Az előadó véleménye szerint szorosabb együttműködésre van szükség az egyes piacfelügyeleti hatóságok között, valamint a piacfelügyeleti hatóságok és a vámhatóságok között is. A minimális mintavételi arányok és a szisztematikus próbavásárlás növelheti a nem biztonságos termékek azonosításának valószínűségét, és biztosíthatja az európai termékbiztonsági szabályok következetes végrehajtását.

Az előadó mindenekelőtt arra számít, hogy az online vásárolt és harmadik országokból importált termékeket a piacfelügyeleti hatóságok ugyanolyan körültekintően fogják kezelni. Jelenleg ez még nincs így, ezért hatékonyabb nyomon követésre van szükség valamennyi termék biztonságának javítása érdekében.

Biztonságos termékek az online piacon

2018-ban az internethasználók hatvankilenc százaléka vásárolt az interneten. Az online értékesített termékek száma évről évre nő. Ez az „új” piac nem vezethet a termékbiztonság elvének aláadásához. Az előadó véleménye szerint az a kérdés, hogy egy terméket online vagy offline vásároltak-e, nem befolyásolhatja a fogyasztók nem biztonságos termékekkel szembeni védelmét.

Egyrészt az online piacok gyors hozzáférést kínálnak a termékek széles köréhez; másrészt azonban kockázatot jelentenek, mivel az értékesítők nem vállalnak felelősséget a termékekért. Az előadó úgy véli, hogy az online piacoknak nagyobb felelősséget kell vállalniuk. Ez magában foglalhatja például a nem biztonságos termékek online piacok általi proaktív

elismerését, vagy azt a követelményt, hogy ellenőrizni kell, hogy a termékek rajta vannak-e a nem élelmiszer jellegű veszélyes termékek riasztási rendszere, a Safety Gate (Rapex) által vezetett listán. Ez megfelelő interfész létrehozásával érhető el. Jelenleg az egyik online piacról eltávolított nem biztonságos termékek megjelenhetnek egy másik piacon. Az online piacok közötti információcsere fokozása ellensúlyozhatná ezt.

Emellett a piacfelügyeleti hatóságoknak az online piacokra is összpontosítaniuk kell munkájukat annak érdekében, hogy egyensúlyt teremtsenek a helyhez kötött kereskedelemmel, és ezáltal ne csak növeljék a termékbiztonságot, hanem tisztességes versenyt is biztosítsanak az uniós piacon.

Visszakövethetőség és visszahívás

A termékbiztonság javításához elengedhetetlen a visszakövethetőség az ellátási lánc egészében. E tekintetben mindegy, hogy blokkláncot vagy más technológiákat alkalmaznak. Alapvető fontosságú, hogy ezek a technológiák interoperábilisak legyenek, és képesek legyenek jelentősen hozzájárulni a termékbiztonság javításához, különösen a mesterséges intelligenciát, a dolgok internetét vagy a robotikát használó termékek esetében.

Végül, de nem utolsósorban az előadó szeretné javítani a visszahívások hatékonyságát. A fogyasztóknak a legtöbb esetben nincs tudomásuk a nem élelmiszer jellegű termékek visszahívásáról, így a veszélyes termékek továbbra is használatban maradnak. Ezt a problémát a lehető leghamarabb kezelni kell, ezért számos intézkedést javasolunk a visszahívások hatékonyságának növelése érdekében.

Az előadó véleménye szerint az ebben a jelentéstervezetben javasolt intézkedések növelni fogják a termékek biztonságát, és ezáltal növelik az uniós polgárok bizalmát a közös európai belső piac iránt, válság idején is.

ANNEX: LIST OF ENTITIES OR PERSONS FROM WHOM THE RAPPORTEUR HAS RECEIVED INPUT

The following list is drawn up on a purely voluntary basis under the exclusive responsibility of the rapporteur. The rapporteur has received input from the following entities or persons in the preparation of the draft report:

Entity and/or person
Independent Retail Europe
Plastics Europe
European Telecommunication Network Operators' Association
Deutsches Institut für Normung (DIN)
Bureau Européen des Unions de Consommateurs (BEUC)
European Commission (DG JUST, DG GROW and DG CNECT)
BIC
DEKRA
Bitcom
Digital Europe
Verband neutraler technischer Dienstleister (VdTÜV)
Der Mittelstandsverbund
Bundesverband deutscher Industrie (BDI)
Toy Industrie
Eurochamber
Facebook
Finnish Commerce Federation
French Retail Federation
Markenverband (German Brands Association)